
REDACTIONEEL

Dit jaar is het honderd jaar geleden dat Gramsci werd geboren. Nu de rechterzijde, na de ineenstorting van de Oosteuropese regimes, de triomf van het kapitalisme viert en, daarop aansluitend, het «einde van de geschiedenis» aankondigt, wordt ter linkerzijde de noodzaak om de ideeën van het socialisme te her-denken nijpend. Daardoor heeft de figuur van Gramsci, wiens denken geworteld is in de westerse geschiedenis en evolutie, opnieuw aan belangrijkheid gewonnen.

Dit nummer van het Vlaams Marxistisch Tijdschrift is echter niet aan de figuur van Gramsci gewijd. Wel zijn een aantal Gramsciaanse begrippen het vertrekpunt geweest bij het samenstellen ervan. Het artikel van Sonja Lavaert, «Overridealisme en materialisme: Antonio Gramsci» kan als een inleiding worden beschouwd. Er worden een aantal basisideeën van Gramsci in geanalyseerd en toegelicht. (Het artikel werd overgenomen uit het tijdschrift «Kritiek», met de toestemming van de redactie die we hiervoor danken).

In «Staat en Burgerlijke Samenleving in België, een Gramsciaanse analyse van een geblokkeerde Revolutie» beschrijft André Mommen het karakter en het ontstaan van de burgerlijke staat in België, de vorming van de burgerlijke samenleving, de verzuiling, en besluit met een analyse van het onvermogen van de arbeidersbeweging om het socialisme te realiseren.

De bijdrage van Lode Frederix, «Is de Democratie van de Rechtvaardigheid en de Gelijkheid een alternatief voor de Democratie van de Vrijheid en de Tolerantie?» onderzoekt de verhouding tussen de «liberale» en de «sociale democratie».

A.E. Fernández Jilberto (docent aan het Instituut voor Internationale Betrekkingen van de Universiteit van Amsterdam) besteedt in zijn bijdrage «Latijns-Amerika: de neoliberale democratie en het einde van de organische intellectuelen» aandacht aan de ontwikkelingen in Chili na het plebisciet.

In «De catastrofe van het Stalinisme» rekent Jan Debrouwere af met het door rechts gepropageerde idee dat de Stalinistische deformatie het authentieke Marxisme voorstelt; hij licht daartoe achtereenvolgens de begrippen vervreemding, dictatuur van het proletariaat en democratisch centralisme toe.

Tot slot wijdt Ludo Abicht een aantal beschouwingen aan het postmodernisme en legt het verband met de politieke evolutie van de laatste tijd: «Postmodernisme: de Realiteit van een Mythe».